

سرگرم‌کننده‌ترین کاری که می‌شد ۵۰۰۰ سال پیش انجام داد چه بود؟ - دیجیاتو

شایان ضیایی | دوشنبه، ۳۰ دی ۱۳۹۸

دفعه بعدی که داشتید درباره مواد محرک یا چت‌های گروهی که می‌توانند به آشنایی با یک غریبه بامزه منجر شوند صحبت می‌کردید، یا حتی دو یا سه توییت خنده‌دار می‌خواندید، به پیشینیان‌تان فکر کنید که از این‌ها بی‌بهره بودند. والدین‌تان نه، آن‌ها حداقل روان‌گردان‌های طبیعی داشتند، حتی پدربزرگ و مادربزرگ‌تان هم نه. موضوع صحبت‌مان ماقبل تاریخیان ۳۰۰۰ سال قبل از میلاد مسیح است که برای گذران زمان حتی قادر به مطالعه هم نبودند، هنوز ۴ قرن کامل با ابداع نوشتار فاصله داریم.

در این لحظاتی که صرف خوردن علف‌ها و ساختن کاسه‌های ابتدایی نمی‌شد، سرگرم‌کننده‌ترین کاری که این مردم می‌توانستند انجام دهند چه بود؟ آیا باید فرض کنیم که آن سرگرمی، کوزه‌گری ماهرانه بوده است؟ در این مقاله چندین متخصص به سوال عجیب ما پاسخ می‌دهند.

جنیفر متیوز

پروفسور و رییس هیئت علمی، جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی، دانشگاه ترینیتی، دانشجوی باستان‌شناسی مایا

به عنوان یک باستان‌شناس، عمدتاً به این فکر می‌کنم که زندگی ۵۰۰۰ سال پیش چقدر دشوار بوده. اکثر انسان‌ها زندگی کوتاهی داشتند، از کودکان انتظار می‌رفت در سنین بسیار پایین مثل بزرگسالان رفتار کنند و انسان‌ها باید بیرون می‌رفتند و هرچیزی که برای بقا لازم داشتند را می‌ساختند. با این حال، آن‌ها چیزهایی مانند آلات موسیقی ساختند. حتی در بقایای ۴۰ هزار سال پیش هم فلوت‌هایی استخوانی پیدا می‌کنیم. و حتی فلوتی تراشیده شده متعلق به ۱۰۰ سال بعد از میلاد مسیح یافتیم که در دست صاحبش در قبر بود.

در میان مردم باستانی مایا، اهمیت شدید موسیقی و آلات موسیقی به چشم می‌خورد (در دورانی حدود ۹۰۰ سال بعد از میلاد مسیح). در یکی از سه اتاق کوچک بالای یک معبد در مکزیک، مایاها موسیقی‌دانانی با لباس‌های مبدل داشتند که شیپور، درام و ماراکا می‌نواختند. با این حال، چنین صحنه‌هایی بیشتر در مراسم‌های رسمی برای انتساب یک پادشاه جدید به چشم می‌خورده‌اند و در اتاق‌های دیگر شواهدی از قربانی کردن انسان‌ها به چشم می‌خورد، بنابراین نمی‌دانم که این کارها چقدر سرگرم‌کننده بوده‌اند.

من تحت تاثیر حضور اسباب بازی‌های آرتک در مستندات باستان‌شناسی قرار گرفته‌ام. چیزهایی مانند سگ‌هایی که زیرشان چرخ است - که احتمالاً روی زمین کشیده می‌شدند - با این همه آسیب اندکی به آن‌ها وارد شده و به نظر می‌رسد بیشتر هدایایی به اجساد مردگان بوده باشد. شواهد کوچکی هم از عروسک و چیزهای مینیاتوری که به نظرمان اسباب بازی بوده‌اند هم یافته‌ایم، اما اگر واقع‌گرا باشیم احتمالاً از آن‌ها برای آموزش رفتارهای بزرگسالانه به کودکان استفاده می‌شده است.

بنابراین در حالی که مطمئنم ۵۰ هزار یا ۵ هزار سال پیش لحظاتی سرگرم‌کننده وجود داشته، مثل قصه‌گویی به دور آتش یا غروری که والدین هنگام مهارت یافتن فرزندشان در یک زمینه مثل ساخت ابزار تجربه می‌کردند، این‌ها لحظاتی هستند که هیچ شواهدی از آن‌ها در بقایای باستانی باقی نمی‌ماند. به نظرم در اکثریت مواقع، زندگی هزاران سال پیش عمدتاً درباره بقا در جهانی خطرناک بوده. بنابراین می‌توان گفت که سرگرم شدن یکی از لاکچری‌های دنیای مدرن است.

لوک کالسر

دانشجوی دکترا، مردم‌شناسی، دانشگاه آریزونا

یکی از سرگرم‌کننده‌ترین کارهایی که می‌توانستید ۵۰۰۰ سال پیش انجام دهید، نوشیدن مداوم بود. اگرچه لیوان‌های مختلفی برای نوشیدن در دوران ابتدایی عصر برنز وجود داشت، لیوان «depas amphikypellon» (تصویر بالا) احتمالاً بهترین مثال برای میزان رواج نوشیدن باشد. سایر لیوان‌های مشابه در زیر صاف بودند و تنها یک دسته داشتند.

با این همه، بخش زیرین گرد و دو دسته تعبیه شده در لیوان مورد اشاره نشان می‌دهد طراحی شده بود تا در دایره‌های می‌گساری دست به دست شود. هرچه نوشیدن رواج بیشتری می‌یافت و به محبوبیت بیشتر می‌رسید، این لیوان‌ها راهشان را به نقاط مختلف جهان باز کردند که نشان می‌دهند این کار یک سرگرمی شایع بوده است.

یک قطعه از پازل اینست که در نظر بگیریم جهان، خصوصاً اروپا، ۵۰۰۰ سال پیش در چه نقطه‌ای بوده است. این بازه می‌شود بعد از انقلاب نوسنگی که سبک زندگی یک‌جانشین و ظهور کشاورزی را رقم زد و مردم عمدتاً فعالیت‌های ماندگارتری داشتند.

پس به این شکل است که نوشیدن می‌تواند در ابعاد گسترده اتفاق بیفتد. وقت کافی برای به عمل آوردن شراب و آجگو وجود داشته، چون مجبور نبودید مثل یک شکارچی زندگی کنید که دائماً در حال حرکت است. به احتمال فراوان شما در یک گروه خانوادگی زندگی می‌کردید که آن هم نزدیک یک گروه خانوادگی دیگر است. بنابراین شما آجگو عمل می‌آوردید، من هم آجگو عمل می‌آوردم و یک روز جمع می‌شدیم و مهمانی می‌گرفتیم.

در ابتدا به خاطر این بود که شما بیش از حد تولید می‌کرد؛ بیشتر از آنچه قادر به مصرفش باشید و چنین چیزهایی مسموم می‌شوند. شما مواد نگهدارنده امروزی را نداشتید.

امروز ما هنگام تعامل فیس تو فیس با غریبه‌ها کاملاً احساس راحتی می‌کنیم. در گذشته باستان، مردم بیشتر از تعاملات انسانی پرهیز می‌کردند. نوشیدن اجازه می‌داد مردم گارد خود را پایین بیاورند و در کارهایی مانند ساخت سیستم‌های کانال با یکدیگر همکاری کنند، یا اینکه بیرون بروند و مواد خام جمع کنند یا شبکه مبادلاتی بسازند.

در عصر برنز، خصوصاً در اروپا و مدیترانه، شاهد ظهور شبکه‌های مبادلاتی بسیار پیچیده هستیم که ۲۰ یا ۳۰ فرهنگ مختلف را شامل می‌شوند. به نظر می‌رسد همین رواج نوشیدن بوده که باعث شکل‌گیری چنین توافقاتی شده است.

دکتر جولیا بست (دانشگاه کاردیف)، دکتر پنی بیکل (دانشگاه یورک)، پروفیسور الیور کرگ (دانشگاه یورک)، دکتر ریچارد مدویک (دانشگاه کاردیف)، پروفیسور

ژاکی مولوایل (دانشگاه کاردیف)

باستان‌شناسانی در حال مطالعه روی نوشیدن و بزم کردن در دوران ماقبل تاریخ

شواهد باستان‌شناسی خوبی وجود دارد که نشان می‌دهد سرگرم‌کننده‌ترین کاری که می‌توانستید ۵۰۰۰ سال پیش انجام دهید بزم کردن بوده. استون‌هنج در جنوب بریتانیا احتمالاً یکی از مراکز مهمانی‌های باشکوه بوده. در جایی در نزدیکی استون‌هنج که دیوارهای دورینگتون نام دارد، هزاران استخوان حیوان و قطعات شکسته کوزه یافت شده که نشان می‌دهد مردم بزم‌هایی بزرگ داشته‌اند.

استخوان حیوانات نشان می‌دهد بیشتر گوشت از خوک‌ها تامین می‌شده و علائم سوختگی روی پاهایشان هم نشان می‌دهد که بر فراز آتش‌های بزرگ پخته شده‌اند. برخی از استخوان‌های خوک‌ها وقتی توسط باستان‌شناسان یافت شدند دست‌نخورده باقی مانده بودند.

به این خاطر که سال‌ها پیش روی زمین افتاده بودند و گوشتی که بر استخوان باقی مانده بود، همچنان آن را سالم نگه داشته. بسیاری از استخوان‌های خوک‌ها کامل و قصابی نشده بودند. این یعنی خوک‌ها به صورت فله‌ای پخته می‌شدند و اینطور نبوده که تک تک مواد مغذی از آن‌ها استخراج شوند.

این مهمانی‌ها احتمالاً بی‌بند و بارانه و به شکلی عامدانه اسراف‌گرایانه بوده‌اند تا وفور را نمایش دهند. تحلیل‌های شیمیایی چربی‌های داخل کوزه‌های باستانی نشان می‌دهد مردم در حال درست کردن پنیر بوده‌اند.

با استفاده از تحلیل ایزوتوپی که سیگنال‌های شیمیایی آب و غذاهای مصرف شده توسط حیوانات را نشان می‌دهد، باستان‌شناسان قادر به تخمین نقطه جغرافیایی محل پرورش این خوک‌ها بوده‌اند. نتایج نشان می‌دهد که مردم از سراسر بریتانیا با حیوانات خود می‌آمدند تا به این مجلس‌های بزم بپیوندند.

باربارا اولسن

پروفسور کمکی، مطالعات یونان و روم، کالج واسار

۵۰۰۰ سال پیش اندکی سخت است: تقریباً تمام کاری که می‌کردند کوزه‌گری به مدت یک ساعت یا دو ساعت در روز بود. اما اگر اندکی از نظر زمانی تقلب کنید، ارزشش را دارد که به بررسی فرهنگ [جزیره کرت](#) در یونان بپردازیم. تا زمانی که فرهنگ مینوسی‌ها ظهور کرد، ابرعمارت‌هایی به اندازه سه زمین فوتبال داشتیم. نوشتن داشتیم. لوله‌کشی‌های آب به اندازه ده کیلومتر داشتیم. و ورزش جاخالی دادن از گاو هم داشتیم. نوجوانان اعیانی که سر تا پا طلا به تن داشتند خودشان را بالای شاخ گاوها تاب می‌دادند.

اکثر ما حدس می‌زدیم این کار یا ورزشی بوده که توسط آکروبات‌بازان حرفه‌ای انجام می‌شده یا - براساس حجم طلایی که در کار بوده- تفریحی برای نوجوانان. به نظر می‌آید هم مردان و هم زنان این کار را انجام می‌داده‌اند و شواهد نشان می‌دهد در آن ماهر بوده‌اند. مینوسی‌ها معمولاً تصاویر خشونت‌باری از خود به جای نگداشته‌اند و بنابراین جاخالی دادن از گاوها معمولاً به شکلی تمیز به پایان می‌رسیده است.

گاوها به شکل اعجاب‌انگیزی در دین مینوسی‌ها مهم بوده‌اند: رد پایشان را در هر جایی مشاهده می‌کنیم. تصاویری داریم از قربانی کردن گاوها در محراب و تصاویری داریم از پریدن آکروبات‌بازان از بالای شاخ آن‌ها.

این فرهنگ ماقبل یونانی است. به نظر می‌رسد آن‌ها اولین جامعه از اروپایی‌هایی بوده‌اند که از راه رسیده‌اند. اما ورزش محبوب آن‌ها، تا جایی که برای ما قابل تشخیص است، ارتباط چندانی با فعالیت‌های نظامی نداشته است و بیشتر مثل پرت کردن خودتان به سمت یک همبرگر دونده و

خشمگین بوده.

دیجیاتو